

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum sit caput omnium quantum ad corpus, vel solu[m] quantum ad animas.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

tie infuso non simpliciter creatio est, sed mutatio quaedam anima in ordine gratuitorum ad caelestem patriam, & ad huiusmodi mutationes extendit se anima Christi, ut instrumentum coniunctum verbi, non vi leui negandum gratiam a iungi instrumentaliter ab actione humanitatis Christi: sed dicendum, quod effectus iste, qui est animam gratificari, ex illa parte qua interuenit, quodammodo creatio, est immediate a Deo: sed ex illa parte, qua interuenit anima mutatio secundum obedientialem potentiam ad caeleste beatitudinem, est a Deo mediante humanitate Christi instrumentaliter. Hoc enim non est creaturae communicari potentiam creandi instrumentaliter, sed immutandi instrumentaliter, ad restauranda omnia, quae in caelis, & in terris sunt.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus sit caput hominum, quantum ad corpora, vel solum quantum ad animas.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur quod Christus non sit caput hominum, quo ad corpora. Christus enim dicitur caput ecclesiae, in quantum influit spiritualem sensum, & motum gratiae in ecclesiam: sed huius spiritualis sensus, & motus capax non est corpus, ergo Christus non est caput hominum secundum corpora.

¶ 2. Præter. Secundum corpora communicamus cum brutis. Si ergo Christus esset caput hominum quantum ad corpora, sequeretur quod etiam esset caput brutorum animalium, quod est inconueniens.

¶ 3. Præter. Christus corpus suum ab alijs hominibus traxit, ut patet Mat. i. & Luc. 3. sed caput est primum inter cetera membra, ut dictum est. Ergo Christus non est caput ecclesiae quantum ad corpora.

SED CONTRA est, quod dicitur Philip. 3. Reformabitur corpus humilitatis nostrae, configuratum corpori claritatis suae.

RESPON. Dicendum, quod corpus humanum habet naturalem ordinem ad animam rationalem, quae est propria forma eius, & motor. Et in quantum quidem est forma eius, recipit ab anima vitam, & ceteras proprietates conuenientes humano corpori secundum suam speciem: in quantum vero anima est motor corporis, corpus instrumentaliter seruit aique. Sic ergo dicitur

¶ Vbi nota quod quia duo continentur in conclusione, scilicet quod corpus Christi influit, & quod corpora aliorum recipiant influxum a corpore Christi, ideo duo principia assumpta sunt in litera, alterum commune corpori Christi, & aliorum hominum corporibus de duplici naturali ordine inter corpus, & animam, ex quo habetur communicatio mutua, qua non solum corpus accipit ab anima, sed anima accipit a corpore ministrante sibi: & hinc habes consequenter, quod corpus Christi non est alienum a viribus suae animae; & quod corpora aliorum non ex-

cluduntur a donis suarum animarum. Alterum principium proprium est corpori Christi, continens duo, scilicet quod humanitas Christi habet vim influendi ex coniunctione personali ad Deum, & quod Christi coniunctum est verbo mediante anima. Ex his si quidem simul iunctis habes, quod corpus Christi mediante anima, habet vim influendam ex verbo, sicut habet mediante anima coniunctionem ad illud, ut sic & ex parte influentis, anima Christi principaliter, & corpus secundario inuenitur, & similiter ex parte recipientium influxum, anima hominum principaliter, & corpora secundario inueniuntur, & utrobique eadem sit ratio, scilicet propter naturalem ordinem corporis ad animam. Declaratur deinde, quod corpus secundario recipiat influxum, dupliciter uerificari, scilicet per modum ministerii, uel per modum deriuationis. Nam quando in praesenti vita anima iustificatur, mouet membra corporis ad assequendam, conseruandam, tuendam, auigendamque animae iustitiam, & sic corpus nostrum secundario, ut minister animae mouetur a iustificante anima. Quando vero in resurrectione anima gloriosa iuncta erit corpori, ex gloria anima deriuabitur gloria in corpus, & sic a glorificante in mortali diuinaque vita animam glorificabitur secundario corpus, redundante gloria atque in corpus.

¶ AD PRIMUM ergo dicendum, quod sensus spiritualis gratiae non peruenit quidem ad corpus primo, & principaliter: sed secundario & instrumentaliter, ut dictum est.

AD SECUNDVM dicendum, quod corpus animalis bruti nullam habitudinem habet ad animam rationalem, sicut habet corpus humanum; & ideo non est simile.

AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus traxerit materiam corporis ab alijs hominibus: vitam tamen immortalem corporis omnes homines trahunt ab ipso, secundum illud i. ad Cor. 15. Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes uiuificabuntur.

ARTICVLVS III.

Vtrum Christus sit caput omnium hominum.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur quod Christus non sit caput omnium hominum: caput enim non habet relationem, nisi ad

modum habendi membra simul vel successive, declarat modum, quo corpus Christi mysticum habet membra scilicet non solum in actu, sed in potentia. Et potentia quidem in proposito dupliciter inuenitur, quae scilicet quandoque reducitur, & quae nunquam reducitur ad actum. Actus uero tripliciter: uel secundum fidem, uel secundum charitatem uiae, uel secundum fructum patriae.

¶ Vbi nota primo, quod non distinguitur potentia in potentiam reducibilem, uel non reducibilem ad actum: sed in potentiam, quae de facto quandoque reducitur ad actum, & in potentiam, quae de facto nunquam reducitur ad actum, quamuis reducibilis fuerit ad actum, alioquin non fuisset in potentia.

¶ Nota secundo, quod licet fides, & in responsione ad secundum

3. di. 13. q. 2. 2r. 1. q. 3. Et nec. q. 29. ar. 4. ad 1. Et o. 1160. ca. 3.

¶ Super quaestione 8. Articulum secundum.

In titu. 2. articu. aduerte, quod ly, quo ad corpora, non solum refertur ad corpora sanctorum hominum, sed etiam ad corpus ipsius Christi, ut clare patet ex argumento tertio in litera, quod impugnat, corpus Christi non posse esse caput aliorum, quia simpliciter est ex alio, & ex conclusione responsiua in corpore articuli. An Christus etiam secundum corpus sit caput aliorum hominum: etiam quo ad corpora.

¶ In corpore articuli unica est conclusio responsiua quaestio affirmatiue. Tota humanitas Christi secundum. i. animam & corpus, influit in homines, & quantum ad animam principaliter, & quantum ad corpus secundario. Haec conclusio primo probatur deinde declaratur uelima eius particula. Probatur sic. Humanitas Christi habet vim influendi, in quantum est coniuncta Dei verbo, cui corpus unitur per animam, & corpus humanum habet naturalem ordinem ad animam in dupliciter, sicut materia ad formam, & uel instrumentum ad principalem motorem, ergo tota humanitas Christi, &c.

¶ Vbi nota quod quia duo continentur in conclusione, scilicet quod corpus Christi influit, & quod corpora aliorum recipiant influxum a corpore Christi, ideo duo principia assumpta sunt in litera, alterum commune corpori Christi, & aliorum hominum corporibus de duplici naturali ordine inter corpus, & animam, ex quo habetur communicatio mutua, qua non solum corpus accipit ab anima, sed anima accipit a corpore ministrante sibi: & hinc habes consequenter, quod corpus Christi non est alienum a viribus suae animae; & quod corpora aliorum non ex-

¶ Super Quaestione 8. Articulum tertium.

Titulus clarus est. In corpore articuli duo sunt. Primo declarat modum quo corpus Christi mysticum habet membra. Secundo, respondetur quaestio. Ex differentia autem inter corpus naturale, & mysticum, quoad

q. 4. m.

In corp.

infra q. 1. ar. 6. 1. q. 1. ad 1. Et o. art. 1. q. 3.